

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot attestering van digitale applicaties die gekoppeld zijn aan het Vlaams IT-platform BelRAI en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Met dit ontwerp van besluit wordt de juridische basis gecreëerd om softwareontwikkelaars te kunnen attesteren voor het connecteren van een digitale applicatie met het Vlaams IT-platform BelRAI. De procedure voor de attestering van de digitale applicaties voor de overige VSB-pijlers wordt gelijkgetrokken, met name voor deze voor mobiliteitshulpmiddelen, woonzorgcentra en revalidatieziekenhuizen.

1 SITUERING

BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit dossier heeft betrekking op het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, beleidsveld sociale bescherming.

VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Vlaamse Regering hechtte haar tweede principiële goedkeuring aan het voorontwerp van besluit op 3 juni 2022 (VR 2022 0306 DOC.0600/1) en gelastte de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin om over het voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (hierna: VTC).

Het advies nr. 2022/058 van de VTC werd ontvangen op 4 juli 2022.

De VTC formuleerde volgende opmerkingen op het voorontwerp van besluit:

De VTC merkt op dat het artikel 38, tweede lid, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 niet blijkt te bestaan en beveelt aan om dit na te kijken (randnummer 16). Het lijkt hier echter een vergissing van de VTC te betreffen. Het artikel 38, tweede lid, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 bestaat wel degelijk en voorziet in een delegatie aan de Vlaamse Regering om de aanvullende erkenningsvoorwaarden voor woonzorgvoorzieningen te bepalen.

In antwoord op de aanbeveling van de VTC om de rechtvaardigingsgrond van de gegevensverwerking op te nemen in het ontwerp of de nota Vlaamse Regering (randnummer 18) kan er worden vermeld dat de rechtvaardigingsgrond voor de verwerking van de persoonsgegevens in het kader van de Vlaamse sociale bescherming gevonden wordt in het artikel 6, lid 1, c), van de algemene verordening gegevensbescherming, zijnde 'de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust'. Dit wordt al uitdrukkelijk vermeld in het artikel 49, §2 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming. De verwerking van persoonsgegevens die verzameld worden in het kader van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 is gebaseerd op artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming, zijnde 'de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen' overeenkomstig het artikel 59, §3, eerste lid, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019.

De VTC adviseert om in het ontwerp van besluit de maximale bewaartermijn op te nemen van de verwerkte persoonsgegevens (randnummer 38). Op deze opmerking van de VTC wordt niet ingegaan. De VTC stelt volgende verwerkingen van persoonsgegevens vast bij dit ontwerp van besluit: identificatie- en contactgegevens van de softwareontwikkelaars voor zover dit natuurlijke personen betreft en de identificatie- en contactgegevens van experts. Hierbij moet worden opgemerkt dat de softwareontwikkelaars steeds rechtspersonen (bedrijven) zijn. Voor de experts bij de attestering van de software wordt een beroep gedaan op organisaties die een expertise hebben in informatietechnologie of op beroepsorganisaties. Dit betreffen dus evenmin natuurlijke personen. Overeenkomstig de overwegende 14 bij de algemene verordening gegevensbescherming heeft deze verordening geen betrekking op de verwerking van gegevens over rechtspersonen. De vereiste om conform de algemene verordening gegevensbescherming een bewaartermijn te bepalen, is hier dus niet van toepassing.

De VTC beveelt aan om de transparantiemaatregelen uit te werken in het ontwerp van besluit zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten (randnummer 42). Op deze aanbeveling van de VTC wordt niet ingegaan. Het is niet opportuun om de transparantiemaatregelen te verankeren in de regelgeving. Uiteraard zal het Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming gehouden zijn om de nodige transparantie te verzekeren, conform het artikel 5, lid 1, a), van de algemene verordening gegevensbescherming. Dit is immers een verplichting die, ingevolge de Europese verordening rechtstreeks van toepassing is op de verwerkingsverantwoordelijken. Het concreet opleggen in de regelgeving van de maatregelen hoe aan deze transparantieplichting moet worden voldaan, wordt niet wenselijk geacht. In dergelijk geval vereist een eventuele wijziging aan de transparantiemaatregelen eveneens een wijziging van de regelgeving.

De VTC beveelt eveneens aan om als voorwaarde te stellen dat de leveranciers van software AVG-conform werken/producten leveren (randnummer 44). Op deze voorwaarde wordt evenmin ingegaan. De algemene verordening gegevensbescherming is immers eveneens van toepassing op de leveranciers van software en deze zijn dan ook gehouden om de algemene verordening gegevensbescherming na te leven bij de verwerking van persoonsgegevens. De in de algemene verordening gegevensbescherming opgenomen principes zoals gegevensbescherming door ontwerp en door standaardinstellingen zijn dus ook op hen van toepassing.

Bovendien kan er verwezen worden dat het artikel 4, §1, derde lid, van het ontwerp van besluit en het artikel 345, §1, derde lid, artikel 532, §1, derde lid, en artikel 534/76, §1, derde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming, deze worden vervangen door het ontwerp van dit besluit. Deze artikelen vermelden dat het formulier waarbij de aanvraag tot attestering wordt ingediend door de softwareontwikkelaars de beschrijving moet omvatten van de maatregelen voor gegevensbescherming en informatieveiligheid. Dit wordt dus beoordeeld bij de attestering. Het Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming doet hiervoor beroep op een Data Protection Consultant (DPC) die op basis van een aantal criteria nazicht op de informatieveiligheid van het softwareprogramma zal houden (onder andere op de volgende aangelegenheden: toegangsbeheer, identiteitsbeheer, logging, therapeutische- en zorgrelatie en contractbeheer). Per item wordt een score gegeven. Een softwareprogramma kan pas geattesteerd worden wanneer dit geslaagd is.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

a. **BelRAI**

De Vlaamse regering kiest voluit voor het afstemmen van de verschillende zorgzwaarte-inschalingsystemen door het aanwenden van een eenvormig inschalingsinstrument, namelijk de BelRAI. De BelRAI-instrumenten zijn een reeks van internationaal wetenschappelijk gevalideerde evaluatie-instrumenten. Ze zijn gebaseerd op de InterRAI-instrumenten die werden vertaald naar de Belgische situatie (BelRAI). De instrumenten brengen het functioneren en de zorgnoden van gebruikers op een gestandaardiseerde en gestructureerde wijze in beeld, telkens op maat van de specifieke zorgcontext. Er is echter telkens een gemeenschappelijke set van kernitems, waardoor uitwisseling van zorggegevens over sectoren heen mogelijk wordt. Het gemeenschappelijk gebruik van de verschillende BelRAI-instrumenten in de verschillende sectoren biedt o.m. volgende voordelen:

1. efficiëntiewinsten: gegevens dienen slechts één keer ingevuld te worden;
2. een vlotter verloop van het multidisciplinair overleg door de methodiek van zorgplanning op basis van CAPS's (clinical assessment protocols of "cliënt aandachtspunten") en zorgschalen bij complexe zorg- en ondersteuningsvragen;
3. een betere toeleiding naar zorg en ondersteuning, gezien er een vollediger beeld van de zorgnoden voorhanden is;
4. een mogelijkheid tot optimalisatie van de allocatie van middelen en personeel op niveau van de zorgorganisatie;
5. een mogelijkheid om betere zorgprognoses te realiseren en een programmatie van het zorgaanbod over sectoren heen.

In het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en in het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 wordt uitdrukkelijk geopteerd voor BelRAI als inschalingsinstrument. In het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021¹ wordt de gefaseerde implementatie van BelRAI voor het zorgbudget zorgbehoevenden, de diensten gezinszorg en de residentiële ouderenzorg verder geconcretiseerd.

De implementatie van BelRAI zal verschillende beleidsdoelstellingen nastreven en zal onder meer worden gebruikt voor:

¹ Besluit van de Vlaamse Regering over de tenuitvoerlegging van BelRAI en tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

1. de opmaak van een kwaliteitsvolle zorgplanning, zorgcoördinatie en kwaliteitsmonitoring in samenspraak met de persoon met een zorgnood over verschillende zorgsettings heen;
2. de (automatische) toekenning van rechten aan zorggebruikers in het kader van de Vlaamse sociale bescherming;
3. de ontwikkeling van een persoonsvolgende financieringsmodel binnen de Vlaamse sociale bescherming;
4. kwaliteitsmanagement, -meting en -evaluatie van de zorg op micro,- meso- en macroniveau;
5. een gegevensbron voor (andere) wetenschappelijke onderzoeksdoeleinden en beleidsdomeinen.

Gelet op de draagwijdte van deze doelstellingen is het van groot belang dat de betrokken sectoren op een correcte en veilige manier kunnen werken met de BelRAI-instrumenten en elke zorgverlener deze instrumenten grondig beheerst. Elk instrument heeft immers zijn eigen finesses. De invoering van BelRAI is dan ook een gefaseerd proces waarbij in de periode 2019-2023 belangrijke mijlpalen behaald dienen te worden voor een succesvolle implementatie.

Op 1 juni 2021 werd de BelRAI Screener in heel Vlaanderen uitgerold voor de diensten voor gezinszorg, de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen en de OCMW's/Welzijnsverenigingen. Dit nieuwe instrument vervangt de BEL-profielschaal voor het bepalen van de zorgbehoevendheid bij volwassenen (vanaf 18 jaar) en zal gebruikt worden voor het bepalen van de zorgbehoevendheid binnen de sector gezinszorg en met het oog op het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden in het kader van de Vlaamse sociale bescherming.

Vanaf juni 2022 volgt het Sociaal Supplement, vanaf juni 2023 volgen het BelRAI Home Care instrument in de thuiszorg en het BelRAI LTCF (Long Term Care Facilities) instrument in de residentiële ouderenzorg. Deze termijnen werden vastgelegd in het Besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 over de tenuitvoerlegging van BelRAI en tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Voor andere doelgroepen is het beleidsonderzoek nog lopende. Zo zal er in de toekomst eveneens gebruikgemaakt kunnen worden van de BelRAI Screener voor Kinderen en Adolescenten, alsook van BelRAI instrumenten in de revalidatiesector en de geestelijke gezondheidszorg.

In Vlaanderen werd een Vlaams BelRAI Platform ontwikkeld waarop de verschillende BelRAI-instrumenten stapsgewijs geïntegreerd zullen worden.

Zorgverleners moeten toegang krijgen tot dit Vlaams BelRAI Platform om de verschillende BelRAI instrumenten te kunnen consulteren, aan te maken of aan te vullen. Om toegang te krijgen tot dit Vlaams BelRAI Platform zijn er 3 verschillende mogelijkheden:

- 1) Er gebeurt een koppeling vanuit de software van de zorginstantie naar het VlaamsBelRAI Platform. De zorgverlener zal in naam van de organisatie toegang hebben tot het Vlaams BelRAI Platform. Hiervoor moet er aan 13 COT-voorwaarden (circle of trust) voldaan zijn. Dit houdt in dat er vanuit de eigen software wordt vertrokken, maar dat er wel ("achter de schermen") rechtstreeks in de Vlaamse BelRAI webapplicatie wordt gewerkt. De zorgverlener heeft dus de look en feel van de eigen software, maar werkt eigenlijk rechtstreeks in de Vlaamse BelRAI applicatie.
- 2) Er is geen koppeling van de eigen software. De individuele zorgverlener zal rechtstreeks inloggen op de Vlaamse BelRAI webapplicatie gegaan en het instrument daar invullen.

- 3) BelRAI wordt volledig ingebouwd in de eigen software. De gegevens worden in de eigen software ingebracht en doorgestuurd naar het Vlaams BelRAI-platform. In dit scenario moet de eigen software niet verlaten worden. De organisatie die de software gebruikt zal ook moeten voldoen aan 13 COT-voorwaarden (circle of trust).

Enkel bij scenario 3 wordt er niet rechtstreeks in de Vlaamse BelRAI webapplicatie gewerkt. Deze software zal in dit geval moeten geattesteerd worden, zodat de gebruikers van scenario 3 zeker zijn dat de toepassing voldoet aan alle functionele en technische vereisten en de vereisten van betrouwbaarheid en veiligheid.

In het voorliggende voorontwerp wordt bepaald welke procedure softwareontwikkelaars dienen te volgen om hun digitale applicatie te laten attesteren voor het Vlaams BelRAI Platform.

b. Overige VSB pijlers

Voor de pijlers mobiliteitshulpmiddelen, woonzorgcentra en revalidatieziekenhuizen die momenteel reeds zijn opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018² is er reeds een procedure tot attestering beschreven in ditzelfde besluit.

VSB wil er echter over waken dat de procedure tot attestering over verschillende pijlers heen zoveel als mogelijk dezelfde is. Daarom werd geopteerd om de procedure gelijk te trekken voor zowel BelRAI, mobiliteitshulpmiddelen, woonzorgcentra en revalidatieziekenhuizen.

Er werden daarom een aantal wijzigingen gedaan aan de bestaande artikels die de procedure tot attestering beschrijven voor mobiliteitshulpmiddelen (art. 344 tot en met art.347), woonzorgcentra (art.531 tot en met art.534) en revalidatieziekenhuizen (art.534/75 tot en met art.534/78).

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor een toelichting bij de artikelen kan verwezen worden naar hetgeen werd uiteengezet in de nota bij de eerste principiële goedkeuring van het voorontwerp van besluit (VR 2022 2503 DOC.0322/1). Voor een toelichting bij het artikel 19 kan verwezen worden naar de nota bij de tweede principiële goedkeuring van het voorontwerp van besluit (VR 2022 0306 DOC 0600/1).

Wat betreft de wijzigingen die werden aangebracht aan het voorontwerp van besluit na de eerste principiële goedkeuring ingevolge opmerkingen van de Raad van State kan verwezen worden naar hetgeen werd uiteengezet in punt 1.B. van de nota bij de tweede principiële goedkeuring van het voorontwerp van besluit (VR 2022 0306 DOC.0600/1).

² Besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend besluit heeft geen budgettaire impact op de uitgavenbegroting van de Vlaamse Overheid. Het betreft een besluit dat enkel de procedure voor attestering van softwaretoepassingen regelt. Inspectie van Financiën verleende haar advies op 3 maart 2022. Er is geen begrotingsakkoord vereist.

B. ESR-TOETS

Voor dit ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering is geen ESR-toets nodig.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeel van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering zal het besluit voor publicatie in extenso worden aangeboden aan de diensten van het Belgisch Staatsblad.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaand ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot attestering van digitale applicaties die gekoppeld zijn aan het Vlaams IT-platform BelRAI en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten het goedgekeurde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering in extenso te publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS